

SARUDI HÍRADÓ

XIX. ÉVFOLYAM
6. szám. 2011. Június

A SARUDI ÖNKORMÁNYZAT HAVILAPJA

A TARTALOMBÓL

Civilek a közösségért

Egy közösséget az tehet nagygyá, ha annak választott vezetése és a lakosság egyfelé húz... • 1. oldal

Sarudi mozaik

Tésztakészítő asszonyok serénykednek az asztalok mellett...

Robogón is járnak a polgárőrök...

• 2. oldal

Sarudi mozaik

Hatalmas földjeink vannak, mégis csak a tíz százalékát művelik a sarudiak...

• 3. oldal

A Sarudi öböl hírei

A térség egyik legjelentősebb fejlesztését tervezi Sarudon a magyar tulajdonú EWWE Zrt.

• 4. oldal

A Sarudi öböl hírei

A tiszavirág pillanatnyi csodája

• 5. oldal

Biztonságunk érdekében

Néhány tanács, mely segít megelőzni, hogy áldozattá váljunk.

• 6. oldal

Sarudi múltidéző

A keresztállítás szokása Európában a VI. századra vezethető vissza.

• 7. oldal

Sarudi apró-cseprő

Következő számunk tartalmából

• 8. oldal

Impresszum:

SARUDI HÍRADÓ

a Sarudi Önkormányzat független lapja

Felelős kiadó: dr. Petrovits János

Felelős szerkesztő: Szuromi Rita

Nyomdai előkészítés: Hidvégi Péter

Szerkesztőség: Sarud, 3386. Kossuth L. u. 93.

Tel: 36/362-001

vagy 06/30/5565-072

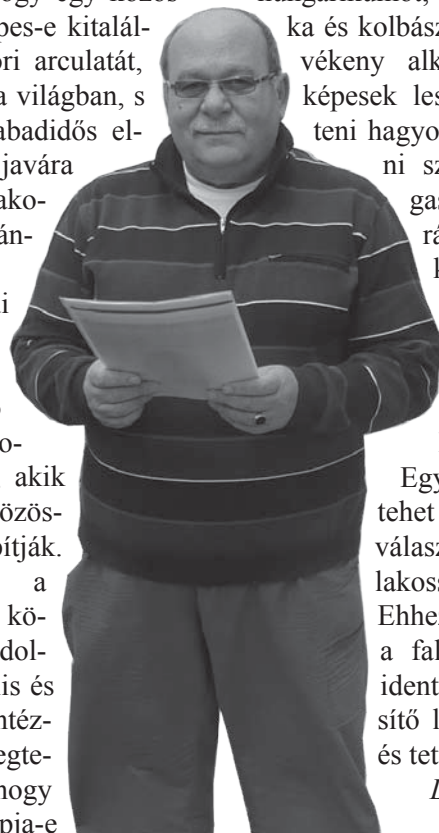
Lapzártá: minden hónap utolsó szerdája

Megjelenik: minden hónap első hétféjén.

Civilek a közösségért

Egy település közigazgatásának régi hírnevét, a lakosokon is műbiztosítása az önkormányzat kötelessége. Ám az, hogy egy közösség hogyan él, képes-e kitalálni saját modernkori arculatát, megtalálni helyét a világban, s egyéni terveit, szabadidős elfoglaltságát a falu javára fordítani, már a lakosok akaratán és szándékán múlik.

A mostani Sarudi Híradóban több olyan civil szervezetről, tenni akaró egyénről, vállalkozóról olvashatnak, akik munkájukkal a közösség értékeit gyarapítják. Önkormányzatunk a nehéz gazdasági körülmények közt dolgozik egy racionális és működőképes intézményrendszer megteremtésén, ám az, hogy Sarud visszakapja-

lik. Tudunk-e felmutatni több olyan hungarikumot, mint a sarudi hurka és kolbász? Alakulnak-e tevékeny alkotói közösségek, képesek leszünk-e újraéleszteni hagyományainkat, ápolni szellemi, tárgyi és gasztronómiai kultúránkat? Lesz-e új kori arculata a falunak, s lesznek-e olyan szimbólumaink, melyek csak Sarudhoz kötődnek?

Egy közösséget az tehet nagygyá, ha annak választott vezetése és a lakosság egyfelé húz. Ehhez kívánunk békét, a falu javát szolgáló, identitásunkat megerősítő lakossági ötleteket és tetteket!

*Dr. Petrovits János
polgármester*

Unaloműzésből jelkép is lehet

Nincs már sarudi lakodalmas, nem működik a Pávakör, kihaltak a cigányzenészek, de talán a híres sarudi tészta még menthető.

Unatkoztak a télen a sarudi asszonyok, nem volt hol beszélgetni, s nem volt mivel foglalkozni. Ezért aztán gondoltak egyet, s hogy a kellemest a haszonnal összehozzák,

megalapították a Tésztaklubot. Eme lépésükkel nem csak saját maguknak teremtettek közösségi életet, hanem megmentették a híres sarudi tészta-készítés hagyományait, sőt ha kellőképp tudják majd terméküket menedzselni, akár még hungaricumot is kerülhet ki kezeik alól.

• Folytatás a 2. oldalon

Unaloműzésből jelkép is lehet

Tésztakészítő asszonyok serénykednek az asztalok mellett

• Folytatás az 1. oldalról

– Postásként járom a falut, s innen is, onnan is hallottam, hogy a télen nincs mit csinálni, nincs hová menni – meséli a kezdeteket Juhász Józsefné a klub vezetője. – Ekkor gondoltam arra, jöjünk össze, beszéljünk, érezzük jól magunkat, de közben a kezünk is járjon. Mivel nincs jobb, mint a sarudi házitészta, melynek készítési fortélyait a fiatalok már szinte nem is ismerik, hozzáltunk tésztát gyúrni.

– Attól jó a mi tésztánk – mondja Kun Istvánné és Kormos Andrásné, a két lelkes alapító tag –, hogy nem használunk hozzá sót, vagyis nem feketedik meg száradáskor az alapanyag. Csakis sarudi házitőjésből gyúrunk. A recept egyszerű: két tojásához kell két kis marék liszt, s csak azt a tésztát sózzuk, amelyiket azonnal fel is használunk.

A sarudiak kedvence a lebbencs. Juhászné azt meséli, ez annyira Sarudhoz kötődik, hogy ő először akkor látott ilyet, amikor a faluba költözött. Készítenek persze még

Csakis sarudi, helyben termelt házitőjésből gyúrunk

csíkot, kockát, csigát és metéltet, de az igazi a lebbencs, amely kiváló a bográcsos, szabadtéri ételek kiegészítőjeként.

Az asszonyok egy hosszú asztal mellett hetente egyszer serénykednek. Pár hónapos munkájuk eredményeként már jelentős mennyiség szárad a padláson.

– Egy este két asszony akár két kilógrammot is képes meggyúrni – folytatják. – Mostantól az a cé-

lünk, hogy minél nagyobb mennyiségű sarudi tészta száradjon. A száraztésztát csomagoljuk, nemzeti szín szalaggal átkötjük és „sarudi” jelzővel ellátva piacra dobjuk. A termék első bemutatása a jövő hónapban történik egy fővárosi eseményen.

A lelkes asszonyok azt mondják, céljuk kettős: részint megmenteni a település egyik gasztronómiai különlegességét úgy, hogy az a falu jelképévé is váljon a hurka és kolbász mellett, részint némi további kis kereseti lehetőséget biztosítani azoknak, akik kedvet kapnak a gyúráshoz. Mert bár manapság tésztából nem lehet milli-omosnak lenni, de aki szorgalmas, az bizony egy kevéssel ki tudja egészíteni a háztartási kasszáját. ◆

Robogón is járnak a polgárőrök

Sarudra került a pest-szentlőrinci polgárőrség két robogója, melyek ott feleslegessé váltak. A kedvezményes vásárlási lehetőségre azonnal „lecsapott” a falu. A vásárlást Tilcsik István vállalkozó segítette.

– A sarudi polgárőrség jelenleg egy gépkocsit használ a munkájához – mondta el Csörgő Zsolt a polgárőrök vezetője, – vi-

szont a település területe igen nagy, az üdülőbe és a külterületre sokkal könnyebb kétkerék eljutni, mint négyen. Ezért is örülünk annak, hogy Tilcsik István hozzásegített minket ehhez a két járműhöz.

A motorokat indító kulcsokat a vállalkozótól dr. Petrovits János polgármester és Csörgő Zsolt polgárőrvezető vették át.

◆ Két kismotorral gyarapodtak a polgárőrök

Traktorfény az éjszakai határban

Falun akkor lesz jó élni, ha lesz becsülete a falusi létformának

A sarudi Tilcsik Istvánt úgy jellemezték: ha este tíz órakor traktor lámpája világít a földeken, akkor abban biztos, hogy „a Tilcsik” ül. A férfi már gyermekkorában szerelmese volt a mezőgazdasági gépeknek, nem mulasztotta el, hogy felkészedjen az egykori téesz traktoraira. Ma is a föld jelenti a megélhetést számára, igaz, most egy kicsit már másképp látja a világot.

– Faluhelyen élünk és nem halunk kakasszót. Hatalmas földjeink vannak, mégis csak a tíz százalékát művelik a sarudiak, a többit idegeneknek adják bérbe. Az emberekben nem él már a földhöz való kötődés, feladták azokat a hagyományos életformákat, melyek a régieket jellemezték. Ezért nem találjuk már a helyünket, az értékeinket, mert hiába élünk faluban, nincs meg az életformánk, s hiába szeretnénk városi létet, ha egyszer falun élünk – fűzte gondolatait a sarudi férfi.

Tilcsik Istvánt a helyiek nem csak kritikus hangvételéről, de közéleti szerepléseiről is ismerik. Három évig

Tilcsik István: A földnek legyen értéke!

szervezte a sarudi traktoros versenyt, támogatja a helyi rendezvényeket, sőt ha kell, ő maga ül a szintetizátor mellé és zenél. Akad ebben társa is, Lionkó Tímea, aki szívesen énekel Istvánnal. Aztán ha már megszólal a hangszer, akkor se vége, se hossza

a jókedvnek. Ilyenkor összejönnek a barátok, a falubeliek, s ilyenkor bizony fogy ám a disznótoros is. Nem számolja a pénzét, ha arról van szó, hogy a sarudi közösségi életért tenni kell. Biztosít hangosítást, lehoz sztárokat, sőt egyszer a világ legkisebb nőjét is vendégül látta.

– Bármit megadok a falunak, ami ezt a közösséget előreviszi. Szegény ember gyereke vagyok, nekem mindenért meg kellett dolgoznom. De szívesen adok, ha látom az értelmét. Sajnos, nálunk is hiányzik az a szellemi holdudvar, az a tenni akaró, ötletgazdag közösség, ami mögé oda lehetne állni. Most a polgáröröknek volt szükségük két motorra, megvettem nekik. Egyet viszont nagyon szeretnék megélni: azt, hogy a földnek ismét értéke legyen vidéken, a munkának becsülete, s tudjunk büszkék lenni arra, hogy mi a hagyományos falusi életet élhetjük. Ha rátalálunk gyökereinkre, értékeinkre, akkor talán falun is jó lesz élni – fogalmazott Tilcsik István. ♦

Az üdülők karbantartását is elvégzik

A SAR-KER Kft. nem csupán a településen élők és ideérkezők étkeztetését vállalja - mint arról a májusi lapunkban már olvashattak -, hanem településtisztasági, karbantartási feladatokat is ellát.

A Kft. vezetése az önkormányzattal azon dolgozik, hogy hatékonyabbá tegye a közfoglalkoztatást. Sajnos, mint arról már más médiumokban is olvashattak, a mostani közmunkaprogramban biztosított napi négy órás foglalkoztatás senkinek nem megfelelő. Ez pedig kihatással van a Kft. tevékenységére is.

A tények talaján maradva tudomásul kell venni, hogy a többségében alulképzett, kezdő, vagy önálló munkavégzésre alkalmatlan munkaerőt nehéz eredményesen foglalkoztatni.

A Kft. mégis felvállalta a falugondnoki szolgáltatás megszervezését, ami jelenti a közmunkások irányítását, a település takarítását, intézményeink karbantartását. A bevételi forrásunk növelésének egyik lehetősége az üdülőtulajdonosoknál felmerülő karbantartási, takarítási feladatok ellátása, kerítések építése, felújítási munkák elvégzése, előzetes

telefonos igénybejelentés után. A Kft. tevékenységi körébe tartozik még a számítástechnikai rendszer karbantartása, az e-Magyarország Pont üzemeltetése, amely hat számítógép beszerzése után júniustól indult újra.

Bővebb információk és a falukarbantartási munkákról ajánlatok a Kft. székhelyén (Sarud, Kossuth út. 62) vagy az információs vonalakon (tel: 36/552-020, fax: 36/552-021, email: sarkermega@gmail.com) kérhetők.

Soltész András ügyvezető
06/20/63-378-082

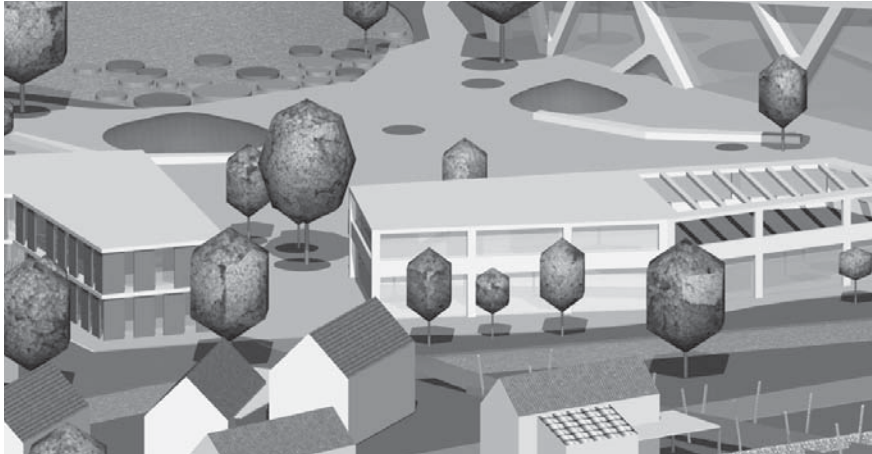
Szálló épül a termálvíz hasznosítására

Többek között helyi piac és yacht-klub is szerepel a fejlesztési tervekben

A térség egyik legjelentősebb turisztikai fejlesztését tervezi Sarudon a magyar tulajdonú EWWE Zrt.

A Tisza-tó természeti szépségeire, az aktív szabadidő eltöltésének lehetőségeire és termálvízére alapozva a

zóra. A közvetlen foglalkoztatáson túl várhatóan megnő majd a kereslet a környékbeli szolgáltatók és kereskedők termékei iránt. Az üdülőfalun belül egy piac is létrejönne, ahol a kistermelők kínálhatják majd áruju-

Reméljük, nemsokára megcsodálhatjuk az elképzelt terveket élőben is

sarudi öbölben új kikötőt és yacht klubot valósítanak meg. A falu és a gát közötti területen pedig magas színvonalú szállodát és üdülőfalut építenének.

A projekt megvalósításánál alapelvük a lehető legkisebb környezetterhelés, ezért energiatakarékos építészeti megoldásokat alkalmaznának, és tervezik az itt található termálvíz hasznosítását is.

Mind a kivitelezés, mind az üzemelés időszakában számítanak a térség munkavállalóira és vállalko-

kat, a friss zöldséget, a gyümölcsöt, a tojást és a baromfit.

A fejlesztés most a tervezési-előkészítési szakaszban van. A hasonló beruházások esetében a tervek elkészítése, az engedélyek beszerzése, az állami támogatások megpályázása és a többi feltétel megteremtése általában egy-két évet vesz igénybe.

A részletekről folyamatosan tájékoztatják majd a sarudi lakosokat. ♦

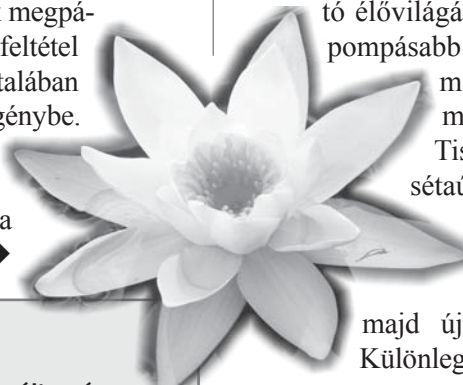
Tündérországgá vált a Tisza-tó

Talán egykor éppen azért nevezték el a Tisza-tó jellegzetes fehér virágát tündérrózsának, mert éppen olyan fehér, törékeny és légies, mint a mesékben a tündérek. Az egyre erőteljesebb felmelegedésnek köszönhetően napok alatt fehérbe öltözött a tó: ezerszám nyílnak a tündérrózsák a holtágakban, morotvákban.

- Tévesen a népnyelv csak tavirózsának emlegeti ezt a fehérben pompázó virágot, holott a tavirózsa virága sárga és kisebb. A tavirózsát vízitökként is ismerik, mivel elvirágzás után tökszerű termést hoz. A tavat fehérbe öltöztető virág a tündérrózsza, melyet egykor Indiából telepítettek be. Lényeges különbség, hogy a tavirózsa sárga virága 10-15 centire kiemelkedik a vízből, míg a fehér tündérrózsza a víztükrön lebeg.

Bár hosszú ideig a tündérrózsza leggazdagabb élőhelyének az óhalászi holt-Tisza számított, az 1999-2000-es árvizek alaposan „átszabták” a tó élővilágát, s most a legpompásabb tündérvirágmezők az örvényi morotvában és a Tiszavirág ártéri sétatúton nyílnak.

Egy-egy virág tíz napig pompázik, majd újabbak nyílnak. Különlegesség, hogy most egyszerre nyílik a tündérrózsza és a tavirózsa is. A tündérek birodalmát idéző látványt naplemente előtt érdemes megcsodálni, hiszen alkonyatkor összecsukódnak a szirmok. Akik figyelmesen szemlélik a pompás látványt, még a szerkök és csérek úszófészkeit is megpillantathatják a tündérrózsza levelein. ♦

Mi lesz a sarudi kempinggel?

Az egykor legendás sarudi kemping most szomorú látványt nyújt: még a tavalyi vihar nyomait sem sikerült eltakarítani, így biztos, hogy a szezonkezdekör nem nyit ki a létesítmény.

Dr. Petrovits János polgármester tájékoztatása szerint az üdülőrész és vízpart fejlesztését akadályozzák a tulajdonosi széttagoltságból eredő érdekkülönbözések. A kemping megmentése érdekében az önkormányzat 5 százalékos tulajdonjog megszerzésére törekszik, amely utat nyitna a pályázati lehetőségekhez, ám az eddigi ajánlatoktól a tulajdonosi kör elzárkózott.

A tiszavirág pillanatnyi csodája

A tó életének egyik legszebb napja következik júniusban

A „tiszavirág” kifejezést gyakran használjuk, ha valamiről azt akarjuk mondani, hogy rövid ideig tartott. Ebben a pillanatnyi csodában lehet részünk júniusban, amikor „virágba borul a Tisza.”

A tiszavirág a kérészek (szárnyas rovarok) ősi csoportjába tartozik. E rövid életű, tömeges násztáncot járó rovarokról, a kérészekről, már az ókorban említést tettek: Arisztotelész „egynapinak” nevezte őket.

A tiszavirág a legnagyobb európai kérepcsoport tagja; 2,5-3,8 centis, de a fehér farksertéivel 12 centi hosszú is lehet.

Két pár szárnya egyenlő alkotású, hártványos, gyengén recézett, világos-barna színű. A nőstényeknek a hímekhez képest nagyobb szárnyuk és testük van, farksertéi rövidebbek, így gyorsabb repülésre képesek. Egy nőstény általában 7-8000 darab petét rak a víz felszínére, melyek a fenékre süllyedve kezdik meg lárvaéletüket.

A lárvák az agyagos aljzatba fúrják magukat és az iszap szerves korhadékával táplálkoznak. Az egyedfejlődésük 3 évig tart, s közben körülbelül húszszor vedlenek. A lárvák növekedése a hőmérséklettől függ. Befejeződése váltja ki a rajzást, amely meleg, szélcsendes időben a legzavartalanabb.

A hímek az utolsó lárvastádiumot követően a partra repülnek és egy újabb vedlés után kezdik meg néhány órás vagy félnapos életüket. A nőstények valamivel később jelen-

nek meg. Ezt követően csak párjuk keresésével törődnek, nem is táplálkoznak.

A rajzás általában szakaszokra osztható. Előrajzás alkalmával csak százával repülnek az állatok. A leglátványosabb főrajzás során milliónyian repülnek a víz felett. Az utórajzáskor csak néhány tucatnyi állattal találkozhatunk. A rajzás a késő délutáni, esti órákban, 18 és 21 óra között zajlik.

Azon kívül, hogy egy rendkívül látványos esemény a Tisza kivirágzása, fontos ökológiai jelentősége is van. Számos hal-, madár- és béka faj táplálékául szolgálnak. De a hajdani parasztagazdák is kihasználták a táplálékabőséget állataik takarmányozására.

A tiszavirág az 1900-as évek első harmadában kihalt Nyugat-Európából, és Közép-Európában is jelentősen lecsökkent az állománya. Tömegesen mára csak főleg a Tiszában találkozhatunk vele. Egyedszámának drasztikus lecsökkenésében szerepet játszott a klíma változása, de a folyószabályozások, mederátalakítások, folyópartok műanyag partvédelme, folyók szennyezése is közrehatott.

A tiszavirágzás ideje időjárás-tól függően június közepe. Azok, akik lekésnek a természeti csoda megtekintéséről, egész évben számos információt olvashatnak a tiszavirág Szabics Kikötő és Szabadidőpart Tiszavirág ártéri sétaútján, mely szárazföldön Tiszafüred felől, vízen a VI. öblítőcsatornán keresztül érhető el. ◆

Érdeklődni a Tiszavirág Szabicskikötőben lehet. A Tiszavirág ártéri sétaútról tájékoztatást kaphatnak a következő számokon:

06/70/364-35-73
06/70/398-26-33
06/70/363-48-18
A túrákra
jeletkezni lehet:
06/70/363-7109

Közérdekű telefonszámok nyaralóknak

Köti-kövizig Kiskörei
 Szakaszmérnökség: 36/558-310
 Hortobágyi Nemzeti Park
 Igazgatóság: 52/529-920
 Tisza-tó Térségi Fejlesztési Tanács:
 36/558-063
 Tisza-tavi Sporthorgász Kft.
 halőreinek bejelentő telefonja
 0-24 óráig: 70/3161-979
 Tiszai Vízügyi Rendészeti Rendőrkapitányság: 30/663-9577
 Tourinform Abádszalók: 5241
 Abádszalók, Deák F. u. 1/17.
 59/535-357
 Tourinform Kisköre: 3384 Kisköre,
 Kossuth u. 8. 36/358-023
 Tourinform Poroszló: 3388 Poroszló,
 Fő u. 5. 36/553-095
 Tourinform Tiszafüred: 5350 Tiszafüred,
 Fürdő u. 21. 59/511-123

Mielőtt a baj megtörténne... Soha ne engedjen idegent a lakásba

Évek óta tartó tendencia, hogy időről időre olyan ügyekben kell a rendőrségnek nyomozást folytatni, amelyekben az emberek jóhiszeműségét, segítőkészségét gátlástalanul kihasználó bűnözőket kell felderíteni.

Az elkövetők „meséi” kimeríthetetlenek. Kiadják magukat különböző szolgáltatók (ÉMÁSZ, TIGÁZ stb.) munkatársainak, adományt gyűjtenek különböző nem létező szervezeteknek, a kiszemelt áldozat udvarán látható eszközt (hordót, vashulladékot) akarják megvásárolni, rosszszullétre hivatkozva egy pohár vizet kérnek, és különböző tárgyakat kínálnak eladásra.

Néhány tanács, mely segít megelőzni azt, hogy áldozattá váljunk:

1. Tegyük zárhatóvá keretes há-

Ma már egyre több helyen hozzáférhető az automata segélyhívó

zuk kapuit úgy, hogy lehetőség szerint a kulcs ne a kapufélfán legyen elhelyezve!

2. Az egyes szolgáltatók (ÉMÁSZ, TIGÁZ, T-COM stb.) munkatársai arcképes igazolvánnyal rendelkeznek, amit kérésre készségesen megmutatnak. Ezáltal meggyőződhet arról, hogy valóban a kérdéses cég szakemberei keresték fel Önt.

3. Házaló, különféle árukat árusító személyekkel a kapcsolatot célszerű elkerülni, annál is inkább, mert több településen ezt önkormányzati rendelet tiltja.

4. Olyan idegen személlyel, aki a lakásuk udvarán elhelyezett tárgyak (fémhulladék, fémhordó, virág stb.) megvásárlására tesz ajánlatot ne álljanak szóba!

5. Ha egy idegen rosszszullét miatt egy pohár vizet kér, azt a bezárt kapun kívül is elfogyaszthatja!

Az ilyen ügynevezett „trükkös” lopások elkövetői ritkán járnak egyedül. Általában 2-3 fő jelenik meg, és a színlelt ellenőrzés, vagy vásárlás, eladás során azt figyelik, hogy Ön a lakás melyik részéből, melyik bútorból veszi elő a pénztárcáját. Ezt követően egyikük még kitalál valami ürügyet (mondjuk a nyári konyha konnektorainak ellenőrzése, az ólban lévő tyúkok megvásárlása), hogy Önt a lakásból eltávolítsa, miközben társai feldúlják a helyiségeket és elviszik az összes pénzt, ékszert, értéket.

Egy kis odafigyeléssel azonban megelőzhetjük azt, hogy véletlen áldozattá váljunk! ◆

Pillanatkép a Tisza-tavi Vízümentő Szakszolgálat életéből

A Tisza-tavi Vízümentő Szakszolgálat 2007-ben alakult Tóth Fekete Zsolt kezdeményezésére. A vízümentőink soraiban olyan tapasztalt önkéntesek dolgoznak, mint például Nagy Imre, aki korábban a Tisza-tónál több mint 20 évig vízirendőrként dolgozott. Helyismerete nagy mértékben

elősegítette, hogy munkájukat sikeresen tudják végezni.

- Szlogenünk szerint legfontosabb számunkra az emberélet - mondta Tóth Fekete Zsolt elnök. - Hangsúlyt fektetünk a megelőző munkára is, hiszen nem minden kiránduló van tisztában a víz veszélyeivel. Azt szoktuk mondani tréfásan, hogy a vizet tisztelni kell és „nem szabad letegezni”!

Talán ennek is köszönhető, hogy 2009-ben, a Tisza-tó volt az egyetlen olyan szabadvízi felület Magyarországon, ahol nem volt halálos kimenetelű vízibaleset, de meg kell említenem, hogy kollégáimmal együtt ugyanezen esztendőbe 68 ember esetében hajtottunk végre sikeres mentést. Sikeresnek tartom a vízirendőrséggel való együttműködésünket is, mely közös szolgálatok ellátásában mutatkozik meg. A Tisza-tó rendezvényein rendszeresen jelen vagyunk, és teljes erővel azon dolgozunk, hogy biztonságos körülmények között pihenhessenek a tóra látogatók. ◆

*

**Tisza-tavi Vízümentő
Szakszolgálat telefonszáma:
70/633-44-00**

Június: jeles napok eseménynaptára

A júniust régen nevezték **Szent Iván havának, Nyárelő havának és a Napisten havának is. Több mozgóünnep is jellemzi e hónapot.**

A húsvét utáni 50. nap Pünkösd ünnepe, vagyis a Szentlélek eljövételének napja. A Pünkösd ünnepét követő vasárnap a Szentháromság vasárnapja, de nevezték „Kicsipünkösdnek” is. A Pünkösd utáni tizedik nap az Úrnapja, azaz az Oltáriszentség ünnepe. Az Úrnap nyolcadát követő péntek Jézus Szent Szívének ünnepe.

Június 8. Szent Medárd ünnepe. Medárd püspök, a flandriaiak megtérítője. Ahol csak tehetett, hirdette az Úr igéjét és irtotta a pogány erkölcöket. Egyes helyeken fogfájáskor is az ő közbenjárását kérik.

Június 13. Paduai Szent Antal ünnepe. Szent Antal többek között a szegények védőszentje, ezért a katolikus templomokban a szobra előtt található Szent Antal-persely a rászorulóknak számára felajánlott adományok gyűjtésére szolgál.

Június 24. Keresztelő Szent János születése - Szent Iván éj. A nyári napforduló ünnepe. A nyári napforduló valamivel Szent Iván előtt van: akkor, amikor a Föld forgástengelye a legkisebb szögben hajlik el a Nap sugaraitól. Ez június 21.-re, vagy 22.-re esik, de a népszokásokban a két ünnep „összecsiszított”. Az esti tűzgyújtás a Napnak próbáltak segíteni, mivel mostantól egyre rövidebbek lesznek a napok.

Június 29. Szent Péter és Szent Pál Apostolok ünnepe - Péter-Pál napja. A hagyomány szerint Péter-Pál napján illik elkezdni az aratást. ◆

Út menti keresztjeink története

Leginkább a hangsúlyozott helyeket festették be

A keresztállítás szokása Európában a VI. századra vezethető vissza. Magyarországon szabadtéri keresztet állításáról a középkor óta beszélhetünk, ekkor még leginkább gonoszűzés céljából állítottak fel keresztet.

Később a katolikus megújulás során jezsuita szerzetesek misszionáltak az országban. A tanítás hatásának megőrzéseként országsszerte állítottak fel keresztet. Ezeknél gyakran tartottak búcsúkat, és naponta jártak ide imádkozni és énekelni. Ezeket a keresztet búcsúval is ellátták, hogy az emberek minél jobban megszeressék, a népet ezáltal is a kereszt tiszteletére nevelették.

A XIX. században megtörtént a jobbágyfelszabadítás. Ezután már a parasztság is rendelkezett anyagiakkal, amiből keresztet tudtak állítani. Így ebben az időben vált gyakorivá ez a szokás. A XX. században a világháború hatására állítottak fel sok feszületet.

A keresztet anyaga legtöbbször kő. A kőkeresztek talapzatán esetenként feltüntették a készítő nevét, lakhelyét. A kő ára, szállítása és munkáideje miatt csak a gazdagabb családok, közösségek engedhették meg maguknak a kőkeresztállítást.

Gyakoribb volt a pléhkrisztus-állítás. A pléhkrisztusok kiválóan érzékeltetik a népi vallásosság erejét: ügyeskezü helyi mesterek vágták ki a testet bádorgból, s ügyeskezü helyi piktorok festették azt meg. Leginkább csak a hangsúlyozott helyeket festették be:

a haját, a szakállat és a töviskoronát barnára, az oldalsebet pirosra.

Keresztállításakor az állíttató család vagy közösség minden esetben tett keresztalapítási levelet is. Eme okirat tartalmazta a keresztállítók nevét és szándékát, vagy azt az eseményt, történetet, mely a kereszt állításához vezetett. A keresztalapítási levéllel együtt szokás volt egy összeget is letétbe helyezni, mely a kereszt későbbi gondozását, felújítását szolgálta.

A kegyszobrok esetében a térségben elterjedt Szent Antal és Szent Vendel tisztelete. Előbbi a szegények védőszentjeként, utóbbi az állattartók patrónusaként ismert. Szólni kell még a Nepomuki Szent Jánoshoz kötődő kultuszról is. Csehország védőszentjéhez a gyónási titok megőrzése és a hallgatás erénye kötődik. Utóbbi szintén nagy tiszteletnek örvendett, hiszen senki sem szerette, ha a hírt „hordták házról-házra...”

A népi szakrális emlékek szép példái a Mária-fülkék, melyre például Sarudon a Kossuth úton is találunk. Mária kultusza az országban igen erős, hiszen Magyarország védőszentje. Szakrális emlékek közül a legsérülékenyebbek a fülkék, hiszen ha egy öreg házat elbontanak, akkor többnyire maga a fülke is elvész. ◆

Következő számunk tartalmából

Sarudtól negyedórás csónaktúrával érhető el az Óhalászi sziget. A terület a Tisza-tó kialakítása előtt a Kis-Tisza és a Tisza folyó közti ártéren feküdt, s egy apró halászfalu lakói, a tiszahalásznak éltek itt. A terület már a korai Árpád-korban is lakott volt: a szolgáltató faluban élők hallal látták el a poroszlói udvarházat, később az egri püspökséget. A lakosok halászzal, később marhatenyésztéssel foglalkoztak. Tiszahalászt az 1876-os árvíz pusztította el, többet újra nem népesült, lakóit Felső-Magyarad pusztára költöztették, az utódtelepülés ma Újlőrincfalvaként ismert. A Tisza-tó kialakítása után az egykori ártér szigetté vált. Tavaly májusban emlékhellyé avatták. Ma csupán egy labirintuson keresztül elérhető temetői kereszt emlékeztet a falura. A

Az óhalászi sziget temetői keresztje

sarudi öbölben fekvő Óhalászi sziget története a következő számunkból ismerhető meg.

Anyagtorlódás miatt ugyancsak a következő számunkban foglalkozunk az általános iskola 2010/2011-es tanévének második félévével.

Sarudi programajánló:**Június 25. Tündérrózsa-kupa vitorlás verseny**

Bővebb felvilágosítást Gál János ad a Tündérrózsa kikötőben

Július 2. XVIII. Péter-Pál napi aratóünnepség

8.00: Gyülekező a Polgármesteri Hivatal előtt

9.00: Felvonulás, a Falumúzeum-nál pogácsakóstolás

10.00: Megnyitó az aratás helyszínén

10.20: Búzaszentelés

10.30: Aratóverseny

12.00: Ebéd

13.00: Hagyományörző együttesek bemutatója

Amatőr művészeti csoportok bemutatója

16.00: Eredményhirdetés, értékelés, díjátadás

Fogadóórak:

Dr. Petrovits János
polgármester:
szerda 8-12 közt

Közérdekű telefonszámok:

Mentők: 104
Tűzoltók: 105
Rendőrség: 107

Orvosi ügyelet

Hétfégen, este 6 és reggel 6 közt:
Poroszló: 36/553-036

Születések, halálozások májusban

Halálozás:

Mezei László Szül: Gyöngyös

1972 11. 14.

Mh: 2011. 04. 12.

Júniusi évfordulók

Első kedd: A szenvedélyek napja

Első szombat: Lakáskultúra napja

Első vasárnap: Pedagógus nap

Június 4.: Trianon emléknapja a békeszerződés megkötésének évfordulója

Június 5.: Környezetvédelmi világnap

Június 10.: A magyar ügyészség napja

Harmadik vasárnap: apák napja

Június 20.: Menekültek világnapja

Június 23.: Olimpiai nap

Június 26.: A közalkalmazottak napja

Június 30.: A keresztény vértanúk emléknapja

A hónap receptje:**Alföldi paprikás burgonya kolbással négy személyre**

1 kg burgonya, 15 dkg tarhonya
60 dkg füstölt kolbász, 5 dkg füstölt szalonna, 8 dkg zsiradék

1 fej vöröshagyma

3 ek. lecsó, só, pirospaprika

A burgonyából, a hagymából, a zsiradékból és a fűszerekből paprikás burgonyát főzünk. A szalonnát felkockázzuk, megpirítjuk, hozzáadjuk a tarhonyát, és együtt is pirítjuk. Egy kevés forró vizet öntünk hozzá, megsózzuk, és félig megfőzzük. A lecsót és a felaprított kolbászt a burgonyához keverjük, és készre pároljuk.